

8 ΜΑΡΤΗ - ΗΜΕΡΑ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑ

Το παρόν τετρασελιδο εκδίδεται από την ομάδα ενάντια στην Πατριαρχία της Α.Π.Ο.ΙΟ.Σ. εν όψει της 8ης Μάρτη. Η φετινή 8η Μάρτη μας βρίσκει να συμμετέχουμε στην «1η Διεθνή Πολιτική, Καλλιτεχνική, Αθλητική και Πολιτιστική Συνάντηση Γυναικών που αγωνίζονται», η οποία οργανώνεται από τις γυναίκες Ζαπατίστας, στο Caracol της Morelia στο Μεξικό.

Το πρώτο κείμενο είναι το μήνυμα που στείλαμε στις συντρόφισσές μας στην Τουρκία και το συμπεριέλαβαν στο 44ο τεύχος της αναρχικής εφημερίδας Meydan (meydangazetesi.org/gundem/2018/03/dunyadan-anarsist-kadinlarin-mucadele-mesajlari-2/), που είναι αφιερωμένο στην 8η Μάρτη και, όπως κάθε χρόνο, εκδίδεται από τις Anarşist Kadınlar (Αναρχικές Γυναίκες). Το δεύτερο κείμενο μας στάλθηκε από τις συντρόφισσες από την Τουρκία, για να δημοσιευθεί στην Ελλάδα ενόψει της 8ης Μάρτη. Από το Μεξικό μέχρι την Τουρκία, ενώνουμε τη φωνή μας με τις γυναίκες που αγωνίζονται παγκόσμια, στέλνοντας μήνυμα διεθνιστικής και ταξικής αλληλεγγύης, κρατώντας ζωντανό το πρόταγμα της γυναικείας χειραφέτησης και της κοινωνικής απελευθέρωσης.”

Από την Ελλάδα μέχρι το Μεξικό και την Τουρκία, Αγώνες Γυναικών για την Ελευθερία

Ο σύγχρονος ολοκληρωτισμός και το βάθεμα της επίθεσης των ισχυρών απέναντι στα πληβειακά στρώματα εντείνουν τη δημιουργία πλαστών διαχωρισμών και με βάση το φύλο. Η πατριαρχία, η οποία προϋπήρχε του καπιταλιστικού συστήματος και μάλιστα χρησιμοποιήθηκε από το κεφάλαιο για την εδραίωσή του, εξακολουθεί να αποτελεί βάση του κόσμου της εξουσίας καθώς και ένα από τα κύρια εργαλεία αναπαραγωγής του. Γιατί το αλληλοφάγωμα των από τα κάτω αποτελεί μία βασική προϋπόθεση για το σύστημα, αφού απέναντι στους αντικοινωνικούς του σχεδιασμούς θα έχει ένα κατακερματισμένο, αλλοτριωμένο και ανίσχυρο κοινωνικό σώμα.

Εμείς, ως αναρχικές, που θεωρούμε τους αγώνες των γυναικών από τα κάτω αναπόσπαστο κομμάτι των κοινωνικών και ταξικών αγώνων, προτάσσουμε πως η απελευθέρωση των καταπιεσμένων θα είναι έργο δικό τους, που θα κατακτηθεί μέσα από τις δικές τους προσπάθειες και μάχες, και δεν μπορεί ποτέ να αφηθεί στα χέρια κάποιων ειδικών. Αντιλαμβανόμαστε πως απέναντι στην γενικευμένη επίθεση που δεχόμαστε, ο μόνος δρόμος είναι ο διεθνιστικός και οικουμενικός αγώνας των ίδιων των καταπιεσμένων και εκμεταλλευόμενων, γυναικών και ανδρών, για την καταστροφή του κράτους και του κεφάλαιου, για την κοινωνική επανάσταση. Ένας αγώνας, τον οποίο οι γυναίκες και οι αντιστάσεις τους διατρέχουν όλα τα σημεία του, γιατί “χωρίς τις γυναίκες, αυτός ο αγώνας δεν θα ήταν για το λαό, αλλά για τους άντρες” γιατί “αγωνιζόμαστε για έναν κόσμο στον οποίο να χωρούν όλοι”.

Είναι ένας δρόμος που περνά μέσα από την σύνδεση όλων εκείνων των εστιών αντίστασης που ξεσπούν σε κάθε γωνία του κόσμου και καταφέρνουν να προτάσσουν και να υπερασπίζονται τις ελευθεριακές αξίες, τις αρχές της ισότητας, της αλληλεγγύης, να αφυπνίζουν και να διαμορφώνουν συνειδήσεις στην κατεύθυνση της χειραφέτησης και της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Από αυτή τη γωνιά του κόσμου, χαιρετίζουμε τους αγώνες των γυναικών που ξεσπούν από την Τουρκία ως το Αφρίν και από την Τσιιάπας ως την Παλαιστίνη. Χαιρετίζουμε τη 1η διεθνή συνάντηση των γυναικών που αγωνίζονται, που καλείται από τις γυναίκες Ζαπατίστας.

Κρατάμε ζωντανούς στη μνήμη μας τους ταξικούς αγώνες των γυναικών εργατριών του 19ου αιώνα, που συμβολίζει η 8η Μάρτη, υψώνουμε τις γροθιές μας σε αλληλεγγύη προς όλες τις γυναίκες που στέκονται στην πρώτη γραμμή του αγώνα και συνεχίζουμε να παλεύουμε ανέκδοτα μέχρι το γκρέμισμα του κόσμου της εξουσίας, για την οικοδόμηση του κόσμου της ισότητας, της αλληλεγγύης και της ελευθερίας.

ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟ, ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ, ΤΗΝ ΕΞΑΘΛΙΩΣΗ, ΤΙΣ ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ, ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟ

**Ομάδα ενάντια στην πατριαρχία
Αναρχική Πολιτική Οργάνωση-Ομοσπονδία Συλλογικοτήτων**

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΜΑΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΝΕΙ!

Δεν είναι εύκολο να είσαι “γυναίκα”. Ανεξάρτητα από το που γεννηθήκαμε...Στην Ανατολή ή στην Δύση, σε μια μικρή πόλη ή σε μια μεγαλούπολη, οι ζωές μας ήταν πάντοτε δύσκολες. Αυτά που αντιμετωπίσαμε ήταν ίδια. Τις περισσότερες φορές, οι “ευθύνες” μετατρέπονταν σε “υποχρεώσεις” για μας. Ακόμη και αν είμαστε πολύ διαφορετικές, ακόμη και αν μιλούμε διαφορετικές γλώσσες, ακόμη και αν δεν μοιάζουμε μεταξύ μας· φέρουμε ένα κομμάτι μέσα μας, που είναι κοινό.

Διδαχθήκαμε τα ίδια πράγματα· ότι είμαστε εύθραυστες και αδύναμες, ότι είμαστε περίεργες και ανόητες, ότι πρέπει να συμπεριφερόμαστε καλά και να είμαστε υπάκουες. Διδαχθήκαμε πως πρέπει να φροντίζουμε την οικογένειά μας, να προσέχουμε τα παιδιά μας. Διδαχθήκαμε πως να μην λέμε “όχι”, να μην προκαλούμε ή να μην αγωνιζόμαστε. Είμαστε όλες δεμένες χειροπόδαρα από την πατριαρχία.

Γνωρίσαμε αρκετές γυναίκες... Ήταν οι μητέρες, οι κόρες, οι αδερφές, οι γειτόνισσες, οι φίλες μας που τις εξευτέλιζαν, τις προσέβαλαν, τις πίεζαν, τις εξέδιδαν, τις καταπίεζαν, τις πουλούσαν, τις χτυπούσαν, τις παρενοχλούσαν, τους επιτίθονταν, τις κακοποιούσαν, τις βίαζαν, τις δολοφονούσαν και τεμάχιζαν τα σώματά τους...

Και έπειτα τους έλεγαν ότι όλα αυτά τους άξιζαν. Στα εδάφη που ζούμε, καθημερινά μια γυναίκα σκοτώνεται λόγω της “ηθικής”. Τα έθιμα, οι παραδόσεις και οι ηθικές αξίες δικαιολογούν τους δολοφόνους. Τις δολοφονίες γυναικών ακολουθούν ερωτήσεις όπως τι γύρευαν στο δρόμο μέσα στο σκοτάδι; γιατί φορούσαν κοντές φούστες; Και όταν μια γυναίκα βιάζεται, έπειτα εξαναγκάζεται να αποδείξει πως “όλα εκείνα” συνέβησαν δίχως την συγκατάθεσή της.

Γνωρίζουμε καλά εκείνες τις γυναίκες. Είμαστε εμείς. Τις γνωρίζουμε από τα φευγαλέα βλέμματα τους καθρέφτες, τις γνωρίζουμε από τις κραυγές τους, τις γνωρίζουμε πολύ καλά, διότι περνούμε τα ίδια... Καθημερινά μαθαίνουμε όλο και περισσότερα η μια από την άλλη. Έχουμε μάθει να λέμε “όχι”, μάθαμε να βάζουμε τα χέρια μας στη μέση μας, και μάθαμε πως να προκαλούμε και να παλεύουμε.

Όλα αυτά τα μάθαμε η μια από την άλλη.

Ξεκινήσαμε να μαχόμαστε με όλα όσα μας έμαθαν. Ξεκινήσαμε να παλεύουμε με την πατριαρχία, με όσους προσπαθούν να μας πείσουν πως δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Ξεκινήσαμε να αγωνιζόμαστε για τους εαυτούς μας, για κάθε μια από εμάς.

Κρατώντας η μια το χέρι της άλλης, γινόμαστε πιο δυνατές, πιο γενναίες, πιο ενεργοποιημένες, πιο συνειδητοποιημένες, πιο πειστωμένες, πιο ελεύθερες...Μάθαμε να κατανοούμε, μάθαμε να βοηθούμε η μια την άλλη, το οποίο έγινε ανατακλαστικό μας. Μάθαμε να είμαστε “εμείς”. Μάθαμε πως το να είμαστε “Εμείς” μας κάνει ελεύθερες.

Καθώς πολεμούμε την πατριαρχία, γινόμαστε μέρα με τη μέρα πιο οργανωμένες. Είδαμε πως όταν βρισκόμαστε μαζί, τίποτα δεν μπορεί να μας κρατήσει μακριά από τον αγώνα μας.

Σήμερα, για τη Διεθνή μέρα της Γυναίκας, η διεθνής αλληλεγγύη των γυναικών μας ενθαρρύνει, μας δίνει δύναμη. Η αλληλεγγύη που διαπερνά τα σύνορα, αποδεικνύει άλλη μια φορά πως, όπου και αν βρισκόμαστε, τίποτα δεν μπορεί να μας στερήσει την ελευθερία μας.

“Anarşist Kadınlar” (“Αναρχικές Γυναίκες”)

Στιγμιότυπα από γυναικείους εργατικούς αγώνες στις αρχές του 20^{ου} αιώνα στις ΗΠΑ

Οι ρίζες της 8ης Μάρτη, ημέρας που προτάθηκε το 1910 για να τιμηθούν οι γυναικείοι αγώνες, χάνονται βαθιά μέσα στο χρόνο. Σύμφωνα με μία εκδοχή, στις 8 Μάρτη 1857 υπήρξε απεργία εργατριών ιματισμού στη Νέα Υόρκη. Άλλες πηγές τοποθετούν τις απαρχές της «Ημέρας της Γυναίκας» σε μια διαδήλωση απεργών το 1908 στην ίδια πόλη, ενώ άλλες υποστηρίζουν ότι αντλεί την έμπνευσή της από περισσότερους από έναν ταξικούς αγώνες. Το σίγουρο όμως είναι ότι αυτές οι ρίζες εντοπίζονται σε μια εποχή που στιγματίστηκε από κινητοποιήσεις και απεργίες εργατριών στην Αμερική, μεταναστριών στην πλειοψηφία τους, που αντιπροσώπευαν το πιο άγρια εκμεταλλεόμενο κομμάτι στα εργοστάσια και τις βιοτεχνίες, και οι οποίες ήρθαν σε σύγκρουση με τα αφεντικά και την αστυνομία, ενώ ταυτόχρονα, μέσα από την απόφασή τους να οργανωθούν και να αγωνιστούν, βρέθηκαν σε σφοδρή αντιπαράθεση με τους καθιερωμένους και επιβεβλημένους

έμφυλους ρόλους που τις ήθελαν εξαρτημένες από τις οικογένειες και τους συζύγους τους, ανήμπορες να αντιδράσουν στους επιστάτες μέσα στα εργασιακά κάτεργα και φοβισμένες μπροστά στην καταστολή.

Τον **χειμώνα του 1909-1910**, ξεσπά η απεργία που έμεινε γνωστή ως η **«Εξέγερση των 20.000»**, παλεύοντας 600 βιοτεχνίες γυναικείων ενδυμάτων της Νέας Υόρκης, οι μεγαλύτερες των οποίων ήταν η Triagle Waist και η Leiserson, σε έναν κλάδο που οι γυναίκες αντιπροσώπευαν το 70% των εργαζόμενων. Το μεγαλύτερο ποσοστό τους ήταν κορίτσια κάτω των 20 ετών, Εβραίες και Ιταλίδες μετανάστριες. Η αποφασιστικότητά τους ήταν εκείνη που καθόρισε την κήρυξη της απεργίας. Στις 22 Νοέμβρη 1909, στην κατάμεστη αίθουσα του Cooper Union στο Μανχάταν, η Κλάρα Λέμλικ άκουγε για περισσότερες από τέσσερις ώρες τους άντρες να μιλούν για τα

μειονεκτήματα και τους κινδύνους που περίμεναν τους εργάτες αν κατέβαιναν σε γενική απεργία. Κάποια στιγμή σηκώθηκε στο βήμα και είπε: “Άκουσα όλους τους ομιλητές και δεν διαθέτω πια άλλη υπομονή. Είμαι εργάτρια, μια από όλες αυτές που απεργούν ενάντια στις αφόρητες συνθήκες. Κουράστηκα να ακούω τους ομιλητές να μιλούν με γενικότητες. Εδώ ήρθαμε να αποφασίσουμε αν θα κατέβουμε σε απεργία ή όχι. Εγώ προτείνω να κατέβουμε σε γενική απεργία – τώρα!”.

Η πρότασή της αντανάκλυνε τη βούληση των περισσότερων εργατριών και ξεσήκωσε κύμα ενθουσιασμού στην κατάμεστη αίθουσα. Η απεργία διήρκεσε τρεις μήνες και ήταν πρωτοφανής για τους εργοδότες, οι οποίοι χρησιμοποίησαν κάθε μέσο που διέθεταν στο οπλοστάσιό τους για να τη σπάσουν: την αστυνομία, απεργοσπάστες, μπράβους που χτυπούσαν τις εργάτριες στις απεργιακές φρουρές. Αναφέρεται ότι οι πατεράδες και οι σύζυγοί τους προσπαθούσαν να τις αποτρέψουν από το να κατεβαίνουν στο δρόμο «για την ασφάλειά τους», και έτσι οι ίδιες χρειάστηκε να συγκρουστούν σε πολλά επίπεδα, μέσα στο οικογενειακό τους περιβάλλον και τις κοινότητές τους, προκειμένου να συνεχίσουν τον αγώνα. Κατά τη διάρκεια της απεργίας συνελήφθησαν περισσότερες από 723 κοπέλες και 19 φυλακίστηκαν. Χαρακτηριστική για το κλίμα, ήταν η δήλωση ενός δικαστή, την ώρα που εκφωνούσε την καταδικαστική απόφαση σε βάρος κάποιας εργάτριας για «υποκίνηση ταραχών»: “Απεργείτε ενάντια στον Θεό και τη Φύση, που οι νόμοι τους υπαγορεύουν πως ο άνθρωπος θα κερδίζει το ψωμί του με τον ιδρώτα του. Κάνετε απεργία ενάντια στον Θεό!”.

Τον Φεβρουάριο του 1910, η απεργία έληξε με την υπογραφή συμφωνίας που προέβλεπε αυξήσεις στα μεροκάματα, μείωση των ωρών εργασίας και ίση μεταχείριση για τα μέλη του σωματείου, χωρίς ωστόσο να μεταβληθούν οι συνθήκες σκληρής εκμετάλλευσης, υποτίμησης της ζωής των εργαζομένων και εργοδοτικής τρομοκρατίας στους χώρους δουλειάς, με τραγικές συνέπειες έναν χρόνο αργότερα.

Στις **25 Μάρτη του 1911**, ξέσπασε φωτιά στο πολυώροφο κτήριο όπου στεγαζόταν το **εργοστάσιο της Triangle Waist** – μία από τις επιχειρήσεις που είχε βρεθεί στο επίκεντρο των καταγγελιών της πρόσφατης απεργίας για τις άθλιες συνθήκες εργασίας που επικρατούσαν. Εκεί εργάζονταν για περισσότερες από 10 ώρες την ημέρα, έξι ημέρες την εβδομάδα, περίπου 500 γυναίκες, κυρίως μετανάστριες, ανάμεσά τους πολλά κορίτσια ακόμα και 13-14 ετών, με τις ραπτομηχανές τους. Όταν ξέσπασε η φωτιά στον όγδοο όροφο του κτιρίου, οι εργάτριες ήταν κλειδωμένες μέσα στο εργοστάσιο. Αυτή η τακτική ήταν πάγια ώστε να εμποδίζεται η είσοδος μελών του σωματείου, αλλά και η έξοδος των εργατριών κατά τη διάρκεια της δουλειάς. Η φωτιά εξαπλώθηκε αστραπιαία, με αποτέλεσμα τον θάνατο 146 γυναικών. Οι ιδιοκτήτες της εταιρείας που δικάστηκαν το 1914 αθώωθηκαν. Η ευθύνη τους περιορίστηκε στην καταβολή μιας ελάχιστης χρηματικής αποζημίωσης. Η τραγωδία συγκλόνισε την πόλη και οι εφημερίδες έσπευσαν να εκφραστούν με

συμπάθεια για τα θύματα. Ωστόσο, για τις εργάτριες που αντιμετώπιζαν λοιδορίες και απειλές λίγο καιρό πριν, όταν απεργούσαν ενάντια στις ίδιες συνθήκες που οδήγησαν στο θάνατο τις συντρόφισσές τους, η οργή ξεχειλίζει. Σε μια τεράστια επιμνημόσυνη τελετή, η Rose Schneiderman, εκφωνεί τον ακόλουθο λόγο:

“Θα ήμουν προδότρια απέναντι σε εκείνα τα απανθρωπωμένα σώματα αν ερχόμουν εδώ να μιλήσω για αδελφοσύνη. Εσάς τους καλούς πολίτες σας δικάσαμε και σας βρήκαμε λειψούς. [...] Δεν είναι η πρώτη φορά που κορίτσια καίγονται ζωντανά σε αυτή την πόλη. Κάθε βδομάδα μαθαίνω πως μία από τις συναδέλφους μου πέθανε πρώ-

ρα. Κάθε χρόνο χιλιάδες από εμάς ακρωτηριάζονται. Η ζωή αντρών και γυναικών είναι τόσο φτηνή και η ιδιοκτησία τόσο ιερή. Είμαστε τόσοι πολλοί για μια θέση εργασίας που και να καούν 146 από εμάς μικρή σημασία έχει. [...]

Σας έχουμε δικάσει, εσάς τους καλούς πολίτες. Σας βλέπουμε τώρα, που έχετε λίγα δολάρια να δώσετε σαν φιλανθρωπία στις μητέρες και τα αδέρφια που θρηνούν. Αλλά κάθε φορά που οι εργάτριες απεργούμε για να αντισταθούμε με τον μόνο τρόπο που ξέρουμε απέναντι σε συνθήκες αβάσταχτες, τότε έρχεται το χέρι του νόμου να μας καταπνίξει. Οι αξιωματούχοι του κράτους έχουν να μας πουν μόνο προειδοποιητικά λόγια. Μας προειδοποιούν ότι πρέπει να είμαστε φιλειρηνικές, αλλιώς υπάρχει και η φυλακή. Κάθε φορά που ξεσηκωνόμαστε, η πυγμή του νόμου μας σπρώχνει με τη βία πίσω σε αβίωτες συνθήκες ζωής.

Δεν μπορώ να μιλήσω για αδελφосύννη σε εσάς που μαζευτήκατε εδώ. Έχει κυθεί πάρα πολύ αίμα. Από την εμπειρία μου γνωρίζω πως η σωτηρία των εργαζόμενων είναι δική τους υπόθεση. Και ο μόνος τρόπος γι' αυτό είναι ένα ισχυρό εργατικό κίνημα".

Ψωμί και τριαντάφυλλα. Το 1912 ξεσπά η απεργία των κλωστοϋφαντουργών στο Λώρενς της Μασαχουσέτης, αψηφώντας τα συντηρητικά συνδικάτα της Αμερικανικής Ομοσπονδίας Εργασίας (AFL), τα οποία υποστήριζαν ότι θα ήταν αδύνατον να οργανωθεί ένα μεγάλο πλήθος μεταναστών εργατών, που στο μεγαλύτερο ποσοστό τους ήταν γυναίκες. Εξάλλου, εγγεγραμμένα μέλη στην AFL ήταν μόνο λευκοί άντρες. Δεν δεχόταν στους κόλπους της Μαύρους Αμερικανούς και μέχρι το 1918 απαγορευόταν η ένταξη γυναικών στα συνδικάτα της – ακόμα και σε κλάδους όπως η υφαντουργία όπου αποτελούσαν την πλειοψηφία. Η AFL αντιτάχθηκε στην απεργία, την οποία στήριζαν οι Βιομηχανικοί Εργάτες του Κόσμου (IWW), αποκαλώντας την «επαναστατική και αναρχική».

Η απεργία είχε πράγματι αυθόρμητα χαρακτηριστικά και ξέσπασε σε μια πόλη που ελεγχόταν πλήρως από τις μεγάλες εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας, όπου με την είσοδο των μηχανών είχαν προχωρήσει σε απολύσεις και χρειάζονταν κατά βάση φτηνό και ανειδίκευτο προσωπικό, με αποτέλεσμα να εργάζονται σε μεγάλο βαθμό νεαρά κορίτσια και παιδιά, και σε εξαντλητική εντατικοποίηση της παραγωγής, οδηγώντας τους σε ασθένειες και σε θανάτους. Οι εργάτες διέμεναν σε κτήρια που ανήκαν στις επιχειρήσεις, όπου αποτελούσε συνήθη πρακτική να στοιβάζονται πολλές οικογένειες σε κοινά διαμερίσματα, προσπαθώντας να επιβιώσουν σε ακραίες συνθήκες πείνας και ανέχειας. Χαρακτηριστικά, το ποσοστό θνησιμότητας για τα παιδιά κάτω των 6 ετών ήταν 50% και το 36% των αντρών και των γυναικών κλωστοϋφαντουργών πέθαινε πριν την ηλικία των 25.

"Η συγκεκριμένη απεργία είχε δύο καινοτομίες: την οργανώσαν και πρωτοστάτησαν σε αυτήν γυναίκες, καθώς επίσης υπήρξε συνειδητή απόφαση να ενωθούν στον αγώνα εργάτες διαφορετικών εθνικοτήτων. Κάθε συνέλευση και συνεδρίαση του σωματείου μεταφραζόταν σε 25 διαφορετικές γλώσσες. [...] Οι απεργοί του Λώρενς σχημάτιζαν κινούμενες ανθρωπινες αλυσίδες με τα σώματά τους μπροστά στα εργοστάσια για να εμποδίσουν την είσοδο απεργοσπα-

στών και τις εφορμήσεις της αστυνομίας που επιχειρούσε συλλήψεις. Οι γυναίκες ήταν ιδιαίτερα μαχητικές και αποτελεσματικές στην παρεμπόδιση των απεργοσπαστών. Όταν συλλαμβάνονταν, αρνούσαν να πληρώσουν εγγυήσεις. Μόλις έβγαιναν από τα κρατητήρια, επέστρεφαν στις απεργιακές φρουρές. Ένα παγωμένο πρωινό, η αστυνομία τις κατέβρεξε με μάνικες νερού. Εκείνες κατάφεραν να πιάνουν έναν μπάτσο πάνω σε μια γέφυρα, του αφαίρεσαν τη στολή και παραλίγο να τον πετάξουν στο ποτάμι. Στη δίκη που ακολούθησε, κάποιος δικηγόρος ανέφερε: ένας αστυνομικός μπορεί να καταφέρει δέκα άντρες, αλλά χρειάζονται δέκα αστυνομικοί για να τα βγάλουν πέρα με μία γυναίκα".

Οι απεργοί απαντούσαν στις επιθέσεις της αστυνομίας πετώντας κομμάτια πάγου και σπάζοντας τα παράθυρα των εργοστασίων. Στην καταστολή της απεργίας αναφέρονται τρεις τουλάχιστον νεκροί εργάτες. Ανάμεσά τους η Anna LoPizzo, μετανάστρια από την Ιταλία, που δέχτηκε μια σφαίρα στο στήθος όταν αστυνομικοί άνοιξαν πυρ κατά των απεργών, στη διάρκεια συγκρούσεων.

Λάντλοου. Το φθινόπωρο του 1913, κατεβαίνουν σε απεργία οι ανθρακωρύχοι στα ορυχεία του Ροκφέιλερ στο Κολοράντο. Οι απεργοί εκδιώκονται από τα σπίτια της εταιρείας και στήνουν καταυλισμό, όπου για μήνες οργανώνουν τη ζωή και τον αγώνα τους εκατοντάδες οικογένειες μεταναστών εργατών. Τον Απρίλη του 1914 η Εθνοφρουρά καλείται να καταπνίξει οριστικά την απεργία. Επιτίθεται με όπλα στον καταυλισμό και βάζει φωτιά στις σκηνές, αφήνοντας πίσω της 25 νεκρούς, γυναίκες, άντρες και παιδιά.

"Με το ξέσπασμα της απεργίας κάτι άλλαξε στις γυναίκες των οικισμών. (...) Σύμφωνα με την *United Mine Workers Journal* της 16ης Οκτωβρίου, στο Σόπρις οι γυναίκες ήταν οι πιο μαχητικές και με πολλή προσπάθεια τις εμπόδισαν να «καθαρίσουν» τους «κίτρινους» εργάτες. Και στις 30 Νοεμβρίου, όταν κατέφθασαν οι απεργοσπάστες στο Λάντλοου, γυναίκες βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή του πλήθους και τους γιουχάζαν, κραδαίνοντας μπαστούνια του μπέιζμπολ, ενισχυμένα με καρφιά. Οι γυναίκες πρόβαλαν τη σθεναρότερη αντίσταση στον αφοπλισμό του Λάντλοου (...).

Στην καλύτερη στιγμή της απεργίας, οι φιλίες, απελευθερωμένες από την περιοριστική καθημερινότητα των οικισμών, ανακάλυπταν τη δυνατότητα να ανθίσουν, γίνονταν γενναίοδωρες. (...) Και τώρα δεν αμφισβητούσαν προκλητικά απλώς το παρελθόν και τα αγκυλωμένα έθιμά τους, αλλά τη βαθύτερη δομή του ίδιου του βιομηχανικού κόσμου. Στις απρόσμενες δυνατότητες που εμφανίζονταν στην απεργία, στις ευκαιρίες που έδινε για δράση και για έκφραση, οι γυναίκες αυτές ίσως είχαν πολύ περισσότερα να κερδίσουν σε σχέση με τους άντρες τους. Με κάποιο ανεπαίσθητο αλλά ουσιώδη τρόπο, η πορεία της απεργίας είχε μεταβάλει ριζικά την ίδια τη φύση των σχέσεων αντρών και γυναικών".

¹ http://trianglefire.ilr.cornell.edu/primary/testimonials/oosts_RoseSchneiderman.html

² <http://www.workers.org/ww/1998/bread0129.php>

³ Zeese Papanikolas, «Αμοιρολόιτος, Ο Λούις Τίκας και η σφαγή στο Λάντλοου»